

Ivana Štětkářová (ed) et al. Moderní farmakoterapie v neurologii

Maxdorf: Praha 2015. 486 s. ISBN 978–80–7345–453–1

V úvodu je třeba ocenit ideu editorky zpracovat tuto tematiku s ohledem na její mimořádnou hodnotu pro neurologickou praxi. V průběhu posledních desetiletí se totiž neurologie z oboru po výtce kontemplativního, věnujícího se téměř výlučně detailní topické diagnostice a pozorování vesměs neutěšeného průběhu celoživotních chorob, stala oborem s natolik bohatou a komplikovanou farmakoterapií, že si dokonce vyžádala vytvoření řady center specializovaných na léčbu jednoho onemocnění, syndromu či symptomu. Kolektiv spolupracovníků obsahuje 21 jmen vesměs renomovaných odborníků ze všech 3 Lékařských fakult Karlovy univerzity, ale také z mimoklinických pražských nemocnic, 2 spoluautoři pak pracují mimo Prahu (Jihlava, Pardubice).

Členění textu je klasické, odpovídá většině učebnic speciální neurologie s tím, že závěrečné kapitoly jsou věnovány terapii nejčastějších symptomů neurologických onemocnění, tj. bolesti, depresi, závratí a spasticitě. Jednotlivé kapitoly, resp. popisy jednotlivých chorob, mají didakticky hodnotné členění na klinické repetitorium s oddíly uvádějícími definici, etiologii a patogenezi, klinický nález, diagnostiku a diferenciální diagnostiku a dále klíčovou léčebnou část s pododdíly, zabývající se případnými chybami a omyly, managementem a případně prognózou choroby. Každá z kapitol je zakončena seznamem použité literatury. Po stránce obsahové nelze textu prakticky nic vytknout, dokumentuje hluboké znalosti jednotlivých autorů v popisované problematice i zkušenosti s tvorbou výukových textů. Zejména klíčové části věnované farmakoterapii jsou zpracovány natolik perfektně, že jsem našel pouze jedinou chybičku – u jednoho preparátu chybí gramáž doporučené tablety, přičemž výrobce nabízí výběr ze 3 možných. Někde jsou uváděna terapeutická schémata užívaná spíše v zahraničí než u nás (bolesti hlavy), to však nelze pokládat za pochybení. Editorce se téměř podařilo vyhnout se nejčastějšímu nedostatku autorsky kolektivních textů, kterým je opakování stejného v několika kapitolách. Výjimkou jsou tzv. parkinsonské plus syndromy, které jsou zde popsány dokonce 3krát (v ka-

pitolách o demenci, Parkinsonově chorobě a neurodegenerativních chorobách), což je v hrubém kontrastu k jejich skutečnému významu v běžné praxi, a zejména k tristním výsledkům použité farmakoterapie. Nicméně s přihlédnutím k tomu, že kniha bude spíše než k systematickému studiu sloužit jako příručka k nahlédnutí případně terapeutických rozpaků, lze i tento nedostatek pokládat za nepodstatný. Za obsahově přínosnou pokládám také lékovou přílohu.

Po stránce jazykové je úroveň textu vysoká a pozoruhodně homogenní. Zejména oceňuji, že autoři byli zdrženliví v používání anglických termínů zamořujících v posledních desetiletích naši odbornou literaturu i tam, kde lze v češtině nalézt dokonalejší a jednoduchý ekvivalent. Po stránce formální je textu věnována mimořádná pozornost. Užívá se několik typů a velikostí písma, a dokonce barev. Velmi zdařilé je hojné užití tabulek, které jsou vesměs přehledné a obsahově bezchybné. Seznamy literatury jsou bez výjimky počtem uměřené, obsahující práce z nejnovějšího období a potěšitelně také publikace domácí včetně vlastních. V závěru mohu konstatovat, že text knihy Štětkářové et al je podle mého soudu až nadstandardně kvalitním didaktickým produktem, použitelným jak v běžné ambulantní, tak nemocniční neurologické praxi. Své uživatele si nepochybně nalezne také mezi praktickými lékaři pro dospělé i děti, případně mezi zvědavějšími pracovníky ze spřízněných oborů, tj. rehabilitace, psychiatrie, a zejména vnitřního lékařství. Nakladatelství Maxdorf je třeba pogratulovat k výběru, mimořádně pečlivému technickému zpracování a s předstihem i k podle mého soudu nepochybnému komerčnímu úspěchu připravované knihy.

prof. MUDr. Karel Urbánek, CSc.

✉ k.urbanek.sen@fnol.cz

Neurologická klinika LF UP a FN

www.fnol.cz

Doručeno do redakce 11. 1. 2016